

§ 9 Yttrande över revisorernas projektrapport ”Kontinuitet inom hemtjänsten”

Remiss från revisionskontoret, revisorsgrupp 1 angående projektrapporten 11/2018 för yttrande senast 2019-03-15

Dnr 1.6-663/2018

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som yttrande och överlämnar det till Revisorsgrupp 1.

Ärendet

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2019-02-26.

Under hösten 2018 har stadsrevisionen granskat kontinuitet inom hemtjänsten. Syftet har varit att bedöma om stadens styrning och uppföljning av hemtjänst säkerställer att det finns kontinuitet i utförandet av beviljade insatser. Granskningen har omfattat äldrenämnden samt stadsdelsnämnderna Bromma och Södermalm.

Stadsrevisionen anser att det är svårt att göra en bedömning av om uppföljningen avseende kontinuitetsaspekterna är tillräcklig då begreppet kontinuitet inte finns definierat i dokumenten förfrågningsunderlag och uppdragsbeskrivning för hemtjänst. Stadsrevisionen rekommenderar att äldrenämnden tydliggör begreppet kontinuitet i dokumenten.

Äldreförvaltningen delar stadsrevisionens uppfattning och kommer tydliggöra begreppet kontinuitet vid nästkommande revidering av dokumenten. Äldreförvaltningen kommer också kvalitetssäkra att kontinuiteten följs upp.

Sedan 1 oktober 2018 genomförs systematisk individuppföljning för hemtjänst med fokus på kontinuitet. På uppdrag av kommunfullmäktige kommer en utredning genomföras av hur kontinuiteten kan förbättras. Ytterligare aspekter som kan påverka kontinuitet är personalfrågor, effektivitet och användande av underleverantör.

Yrkanden

Ordföranden Erik Slottner (KD) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Ledamoten Robert Mjörnberg m.fl. (V) anmäler ett särskilt uttalande. Vice ordföranden Mirja Räihä m.fl. (S) anmäler ett särskilt uttalande.

Beslutsgång

Ordföranden Erik Slottner (KD) finner att nämnden beslöt utan omröstning enligt förvaltningens förslag till beslut.

Särskilt uttalande från Mirja Räihä m.fl. (S)

Kontinuiteten är oerhört viktigt inom all äldreomsorg, att den enskilde äldre har så få som möjligt som kommer hem till den äldre personen. Revisionsrapporten visar att det fortfarande finns mycket arbete kvar att göra.

Bland det som behöver göras är att arbeta vidare med implementering av ramtid inom hemtjänsten. När förändringen väl har genomförts tror vi att även de individuella genomförandeplanerna får en viktigare roll i hemtjänstens arbete.

Vi är ändå oroliga för de budgetuppgifterna som majoriteten har föreslagit kan i stället för att förbättra kontinuiteten försämra den i stället. Då menar vi utredningsuppdraget om att skilja på omvårdnads- och serviceinsatserna. Med en sådan ändring av hemtjänstens uppdrag kan kontinuiteten försämrats av att antalet personal som besöker den enskildes hem, blir betydligt fler.

Anställningsvillkoren är avgörande för kontinuiteten inom hemtjänsten. Givetvis är det så att personal som har fast heltidsanställning tenderar att stanna kvar och schemalaggningen blir enklare. Detta gynnar kontinuitet. Och tvärtom, många visstids- och timanställningar försämrar kontinuiteten.

Särskilt uttalande från Robert Mjörnberg m.fl. (V)

Personalkontinuiteten är ett viktigt mått, om än inte det enda. En person med många insatser har ofta även insatser från hälso- och sjukvården. Det kan innebära en stor genomströmning av personer i det egna hemmet. Det är också vad de äldre själva framför som viktigast.

Vi arbetade under förra mandatperioden med att utveckla schemaläggningen inom den egna regin. God kompetens i schemaläggning har visat sig vara av avgörande betydelse för att få till stånd en bra struktur som gynnar både de äldre och personalen. Vi tror även – vilket också nämns i revisionsrapporten – att det är en fördel att arbeta mer områdesbaserat i mindre arbetsgrupper. Det ökar även kännedomen om brukarna i arbetslaget. Det är därför glädjande att det nya förfrågningsunderlaget för hemtjänst enligt verksamhetsberättelsen inneburit en tendens hos utförarna att de har minskat sina geografiska områden då det gynnar ökad personalkontinuitet.

Förvaltningen lyfter att de uppmärksammat personalkontinuitet på bekostnad av personalens arbetsmiljö. Det vore intressant att få en redovisning av detta för att kunna förbättra stadens arbete med att öka personalkontinuiteten utan att försämra arbetsmiljön.

Under förra mandatperioden inleddes ett utvecklingsarbete inom hemtjänsten i syfte att öka förutsättningarna att ge de äldre inflytande över genomförandet av beslutade hemtjänstinsatser. Det innebär att biståndshandläggarens beställning av insatser inte ska innehålla detaljer om hur och när utförandet ska ske, utan detta ska överlåtas till utföraren i samråd med den äldre.

I det arbete som populärt kallas för ramtid i hemtjänsten spelar därmed genomförandeplanen en central roll. Det är centralt att genomförandeplanen är ett levande dokument för att intentionen ska bli verklighet. Utvecklingsarbetet har riktats till såväl den egna hemtjänsten som privata utförare men ett stort ansvar ligger också hos biståndshandläggarna. Detta utvecklingsarbete fortgår sannolikt fortfarande, det är därför av största vikt att den nya majoriteten satsar resurser på att fortsätta den kompetensutveckling som krävs för att det nya arbetssättet med genomförandeplaner blir ordentligt implementerat.

§ 10 Mat- och måltidspolicy för äldreomsorgen i Stockholms stad

Dnr 3.1-558/2018

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens förslag till mat- och måltidspolicy för äldreomsorgen.
2. Äldrenämnden överlämnar förslaget till mat- och måltidspolicy till kommunstyrelsen för vidare beslut i kommunfullmäktige.

Ärendet

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2019-01-31.

Äldrenämnden har i kommunfullmäktiges budget 2018 fått i uppdrag att revidera nu gällande kostpolicy för äldreomsorgen i Stockholm stad. Syftet är att öka kunskapen kring maten och måltidsupplevelsens betydelse för hälsa och socialt välmående.

Den reviderade kostpolicyn tydliggör hur stadens verksamheter inom äldreomsorgen ska arbeta med mat och måltider. Ett tydligt kvalitets- och servicetänkande ger förutsättningar för hög och jämn kvalitet på mat och måltider för alla medborgare inom äldreomsorgen. Målet är att den mat och de måltider som serveras i stadens verksamheter ska vara god, näringsriktig och hållbar. För att förebygga ensamhet ska måltiderna serveras i en trivsam miljö i sällskap av andra boende och/eller personal där så är möjligt. Maten ska vara anpassad efter behov samt livsmedelshygieniskt säker. Målet är – förutom den sociala aspekten – även att förebygga undernäring samt bibehålla en god hälsa.

För att tydliggöra att policyn omfattar både mat och måltider föreslår äldreförvaltningen att den i stället ska benämnas mat- och måltidspolicy.

Måltiden har stor betydelse för den enskilde och är ofta en höjdpunkt under dagen genom att servera maten i en trivsam måltidsmiljö. Måltiden ger social gemenskap och möjlighet till samtal och förebygger ensamhet. I policyn föreslås att måltidsmiljön ska följas upp två gånger per år för att få en jämn och hög kvalitet på måltiden. Även nattfastan föreslås ska följas upp två gånger per